

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Trastornos da linguaxe oral e escrita: lectura e comprensión		Código	652438019
Titulación	Mestrado Universitario en Psicoloxía Aplicada			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuadrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación	Cuevas Gonzalez, Lino Manuel	Correo electrónico	lino.cuevas@udc.es	
Profesorado	Cuevas Gonzalez, Lino Manuel	Correo electrónico	lino.cuevas@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha materia orientada a dotar o alumnado dos coñecementos xerais sobre dificultades na linguaxe oral, na lectura, a escritura, e o dominio da linguaxe escrita en xeral. Está orientada a dotar os alumnos dos coñecementos e competencias necesarios para aplicar criterios axeitados na identificación e intervención educativa en nenos do grupo de idade que cursan a Educación Primaria e que poden presentar trastornos na linguaxe oral e escrita.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A4	Ser capaz de lograr un adecuado nivel de comprensión da demanda do destinatario en cada situación ou contexto de aplicación.
A5	Ser capaz de realizar unha avaliación psicolóxica no contexto dunha investigación científica.
A6	Saber como especificar a demanda e os obxectivos do caso, e en función deles, recoller a información.
A7	Saber realizar un seguimento sobre un caso elixindo obxectivos pertinentes e realistas.
A19	Coñecer e axustarse ás obrigacións deontolóxicas da Psicoloxía Aplicada.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Capacidade de organización e planificación.
B8	Aprendizaxe autónoma.
B11	Resolución de problemas.
B12	Toma de decisións.
B13	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
		AI4	
		AI5	
		AI7	
		AI6	
		AI19	BI1
			BI13
			BI2
			BI11
			CM2
			BI12
			CM3

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. PROCESOS PSICOLÓGICOS BÁSICOS EN LECTURA	- PROCESOS PERCEPTIVOS - PROCESOS LÉXICOS - PROCESOS SINTÁCTICOS - PROCESOS SEMÁNTICOS
TEMA 2. EL APRENDIZAXE DA LECTURA	- METODOS DE LECTURA - PROGRAMAS INSTRUCCIONALES - RECOMENDACIÓNS DIDÁCTICAS
TEMA 3. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE EN LECTURA	RETRASO LECTOR - DISLEXIA
TEMA 4. A COMPRENSIÓN DOS TEXTOS	- ESTRATEXIAS DE COMPRENSIÓN - PROGRAMAS INSTRUCCIONALES
TEMA 5. MEMORIA E LECTURA	-M.O. -M.L.P.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos	A4 A6 A19 B2 B8 B11 B12 C2 C3	10	0	10
Proba obxectiva	A4 A5	2	25	27
Lecturas	A7 B1 B2 B8 B11 B12 B13 C3	0	5	5
Traballos tutelados	A7 B1 B2 B8 B11 B12 B13 C3	2	22	24
Sesión maxistral	A4 A6	7	0	7
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	DIAGNOSTICO E INTERVENCIÓN EN DIFICULTADES DA LECTURA
Proba obxectiva	PROBA OBXECTIVA SOBRE OS CONTIDOS
Lecturas	Valorarase o nivel de profundización e a capacidade de reflexión do alumnado sobre cada lectura proposta.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. Propoñerase a realización de traballos de grupo, de carácter obrigatorio, ao redor dos temas centrais da materia e para o inicio da súa elaboración facilitarase un pequeno dossier a partir do cal o alumnado deberá ir profundando na materia obxecto de estudo. O resultado dese traballo expónse de forma interactiva utilizando a metodoloxía da presentación oral.
Sesión maxistral	EXPLICACIÓN DE CONTIDOS

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Estudo de casos Traballos tutelados	Estas metodoloxías requiren de orientación e seguimento por parte do profesor tanto en horas de clase (que se fará en los grupos interactivos) como en horas de tutoría, según lo demanden los alumnos y/o crea conveniente el profesor. Todo ello con la finalidad de realizar un seguimiento preciso del alumnado y de sus actividades de aprendizaje. Será virtual y/o presencial, atendiendo a las circunstancias y a los recursos tecnológicos existentes. La atención personalizada se hará, globalmente, mediante tutorías personalizadas directas y virtuales, individuales y grupales. El alumnado con dispensa académica realizará los trabajos y tareas de forma individual, con entregas en las fechas marcadas por el docente, e tendrá atención personalizada en horario de tutorías, para aclarar dudas sobre los trabajos y también sobre el marco teórico y práctico de la materia. No se trata aquí de realizar clases paralelas u online, sinó, que ya lo deben saber, que estamos en horario de tutorías y en esa franja pueden realizar consultas, solventar dudas, etc. La realización fraudulenta de las pruebas o actividades de evaluación, una vez comprobada, implicará directamente la cualificación de suspenso en la convocatoria en que se cometa: lo/a estudiante será calificado con ?suspenso? (nota numérica 0) en la convocatoria correspondiente del curso académico, tanto se la comisión de la falta se produce en la primera oportunidad como en la segunda. Para esto, se procederá a modificar su cualificación en el acta de primera oportunidad, si fuera necesario".
--	---

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A4 A6 A19 B2 B8 B11 B12 C2 C3	DIAGNÓSTICO E INTERVENCIÓN	20
Proba obxectiva	A4 A5	PROBA TIPO TEST SOBRE OS CONTIDOS. Se debe obtener, como mínimo, una puntuación de cuatro sobre diez.	40
Sesión maxistral	A4 A6	ASISTENCIA A CLASE	0
Lecturas	A7 B1 B2 B8 B11 B12 B13 C3	Valorarase o nivel de profundización e a capacidade de reflexión do alumnado sobre cada lectura proposta.	10
Traballos tutelados	A7 B1 B2 B8 B11 B12 B13 C3	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor. Propoñerase a realización de traballos de grupo, de carácter obrigatorio, ao redor dos temas centrais da materia e para o inicio da súa elaboración facilitarase un pequeno dossier a partir do cal o alumnado deberá ir profundando na materia obxecto de estudo. O resultado dese traballo expónse de forma interactiva utilizando a metodoloxía da presentación oral.	30

Observacións avaliación

A ASISTENCIA É OBRIGATORIA (salvo dispensa concedida ou motivo xustificado documentalmente). Tanto a realización da proba obxectiva (a condición de que se obteña, como mínimo, unha puntuación de catro sobre dez) como dos traballos tutelados e a súa correspondente exposición e defensa, considéranse obrigatorios para superar a materia. As cualificacións obtidas nestes apartados sumaranse ás obtidas nos restantes (estudo de casos e lecturas). Considérase aprobada a materia a partir de cinco (5). Calquera puntuación inferior supón a cualificación de Suspenso. A non realización dun ou ambos os apartados obrigatorios supón a cualificación de Non Presentado. Se por causas alleas á nosa vontade e se así o indicase o Goberno do Estado, variasen as condicións de realización do curso, entón a avaliación cinguiríase á puntuación da proba obxectiva, cun 40% de peso na cualificación final, á síntese dos traballos tutelados coa aprendizaxe colaborativa, que pasaría a ter un peso do 30% da cualificación final, os estudos de casos, que supoñerían un 20% da cualificación final e, por último, as lecturas e o nivel de profundización nelas, que supoñerían un 10% da cualificación final. Todo iso levaría a cabo a través dos recursos tecnolóxicos dos que se poida dispoñer nese momento. O alumnado con dedicación a tempo parcial e dispensa académica de asistencia será avaliado da mesma maneira, excepto a exposición oral, que poderá ser síncrona ou asíncrona (para o alumnado asistente só será síncrona).

Fontes de información

Bibliografía básica	- VIEIRO, P.; MEILÁN, E. Y GÓMEZ, I (1999). ENTRENAMIENTO Y EVALUACIÓN DE LOS PROCESOS DE LECTO-ESCRITURA. TÓRCULO - VIEIRO, P.; PERALBO, M. Y GARCÍA, J.A. (1997). PROCESOS DE ADQUISICIÓN Y PRODUCCIÓN DE LA LECTO-ESCRITURA. VISOR - VIEIRO, P. Y GÓMEZ, I. (2004). PSICOLOGÍA DE LA LECTURA . PEARSON - J.C. Meléndez Moral 1996 Desarrollo psicológico de la dificultad auditiva Cristóbal Serrano Valencia Libro V M. - Acosta Rodríguez; A Mª. Moreno Santana 2001 Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Masson Libro J. - Narbona; C. Chevre-Muller 2001 El lenguaje del niño. Desarrollo normal, evaluación y trastornos. Masson Libro P. Howlin; S. Baron-Cohen; J. Hawdin 2006 Enseñar a los niños autistas a comprender a los demás. Guía práctica para educadores. CEAC educación Libro D. Caplan 1992 Introducción a la neurolingüística y al estudio de los trastornos del lenguaje Visor Distribuciones, S.A. Libro Miquel Serra; Elisabet Serrat; Rosa Solé y Melina Aparici 2000 La adquisición del lenguaje Ariel Psicología Libro M. López Torrijo 2005 La educación de las personas con sordera. La escuela oralista española. Universitat de Valencia. Dpto. Educación Comparada e Historia de la Educación. Libro J. Peña Casanova 2003 Manual de Logopedia Masson Libro J. Rondal; X. Serón 2000 Neurología y conducta Paidós Libro M. - Belinchón; J.M. Igoa; A. Riviere 2000 Psicología del lenguaje. Investigación y Teoría Trotta. S.A. Libro J. N. García Sánchez 1998 Manual de dificultades de aprendizaje: Lenguaje. Lecto-escritura. Matemáticas Aula Magna Libro
Bibliografía complementaria	- GARCÍA MADRUGA, J.A. YCOLS (1999). COMPRENSIÓN LECTORA Y MEMORIA OPERATIVA. PAIDÓS - SÁNCHEZ, E. (1998). COMPRENSIÓN Y REDACCIÓN DE TEXTOS. EDEBÉ - GARCÍA MADRUGA, J.A. (2006). LECTURA Y CONOCIMIENTO. PAIDÓS

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías